

Bruxelles, 26.4.2017
COM(2017) 250 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Privind instituirea unui Pilon european al drepturilor sociale

{SWD(2017) 200 final}
{SWD(2017) 201 final}
{SWD(2017) 206 final}

„Trebuie să ne intensificăm eforturile în vederea instituirii unei piețe a muncii echitabile și cu adevărat paneuropene. Ca parte a acestor eforturi, doresc să elaborez un Pilon european al drepturilor sociale, care să țină seama de realitățile aflate în evoluție ale societăților din Europa și ale mediului profesional și care să poată fi considerat un punct de reper pentru convergența reînnoită din cadrul zonei euro. Acest Pilon european al drepturilor sociale ar trebui să completeze ceea ce am dobândit deja împreună în materie de protecție a lucrătorilor în UE. Cred că este oportun să demarăm această inițiativă în cadrul zonei euro, permițându-le în același timp și celorlalte state membre ale UE să participe dacă își doresc acest lucru”.

Președintele Jean-Claude Juncker, discursul privind starea Uniunii,
Parlamentul European, 9 septembrie 2015

1. Introducere

Crearea unei Uniuni mai echitabile și mai favorabile incluziunii reprezintă o prioritate absolută a actualei Comisii Europene¹. De la momentul în care președintele Juncker a anunțat crearea Pilonului european al drepturilor sociale, Comisia a cooperat în mod activ cu toate părțile interesate de la toate nivelurile. În martie 2016, Comisia a prezentat o schiță preliminară a Pilonului european al drepturilor sociale și a lansat o vastă consultare publică pentru a afla opiniile cu privire la acest subiect². În ianuarie 2017, pe baza evenimentelor părților interesate și a informațiilor primite din întreaga Europă, a fost organizată o conferință la nivel înalt pentru a finaliza consultarea³.

Comisia prezintă astăzi rezultatele acestei consultări publice, împreună cu propunerea sa finală privind Pilonul european al drepturilor sociale. Pilonul stabilește o serie de principii și drepturi esențiale în sprijinul unor piețe ale muncii și al unor sisteme de protecție socială echitabile și funcționale. După cum s-a subliniat în Raportul celor cinci președinți privind finalizarea uniunii economice și monetare a Europei⁴, acest lucru este esențial și pentru crearea unor structuri economice mai reziliente. De aceea, pilonul este conceput ca o busolă pentru un proces reînnoit de convergență către condiții de muncă și de viață mai bune în statele membre participante. El este conceput în principal pentru zona euro, fiind însă deschis tuturor statelor membre ale UE.

Respectarea acestor principii și drepturi este o responsabilitate comună. Majoritatea instrumentelor necesare pentru înfăptuirea pilonului se află la dispoziția autorităților locale, regionale și naționale, dar și a partenerilor sociali și a societății civile în sens larg. Uniunea

¹ A se vedea Orientările politice pentru viitoarea Comisie Europeană, „Un nou început pentru Europa: Agenda mea pentru locuri de muncă, creștere, echitate și schimbări democratice”, 15 iulie 2014.

² A se vedea COM(2016) 127 final din 8 martie 2016.

³ A se vedea rezultatele consultării publice în documentul însoțitor SWD(2017) 206 din 26 aprilie 2017.

⁴ A se vedea Raportul celor cinci președinți privind finalizarea uniunii economice și monetare a Europei din 22 iunie 2015.

Europeană, în special Comisia Europeană, poate contribui prin stabilirea cadrului, oferirea de orientări și instituirea unor condiții de concurență echitabile, cu respectarea deplină a particularităților circumstanțelor și ale structurilor instituționale naționale. Deși acțiunea la nivelul UE este esențială, ea va trebui să fie sprijinită și continuată la toate nivelurile de responsabilitate.

Discuția referitoare la dimensiunea socială a Europei face parte din dezbaterile mai ample cu privire la viitorul UE27. Cartea albă a Comisiei privind viitorul Europei⁵ a deschis o dezbateră amplă pe tema viitorului pe care îl dorim pentru noi, pentru copiii noștri și pentru Europa. Documentul de reflecție privind dimensiunea socială a Europei⁶, publicat odată cu pachetul referitor la Pilonul european al drepturilor sociale, se axează pe transformările profunde prin care vor trece societățile din Europa și din lume în deceniul următor și stabilește o serie de opțiuni pentru un răspuns colectiv, pe care îl putem da prin construirea unei Europe care le oferă cetățenilor săi protecție, îi ajută să își afirme drepturile și îi apără. Declarația de la Roma adoptată de liderii UE la data de 25 martie 2017 a scos în evidență importanța unei Europe sociale. Summitul social pentru locuri de muncă și creștere echitabilă, care va avea loc la Göteborg la data de 17 noiembrie 2017, va fi o nouă ocazie de a dezvolta aceste idei.

Comunicarea de față prezintă Pilonul european al drepturilor sociale și calea de urmat pentru punerea în aplicare a acestuia. Comunicarea este însoțită de o serie de inițiative legislative și nelegislative legate de echilibrul dintre viața profesională și cea personală, informațiile pentru lucrători, accesul la protecția socială și timpul de lucru. În logica pilonului, aceste propuneri, odată adoptate, vor actualiza și completa acquis-ul UE. Textul pilonului în sine este sprijinit de un document de lucru al serviciilor Comisiei, care oferă explicații mai detaliate cu privire la principiile și drepturile respective⁷. În plus, a fost instituit un tablou de bord social pentru monitorizarea progreselor realizate pe teren⁸. Acesta va fi util pentru urmărirea tendințelor și a performanțelor din statele membre și pentru elaborarea orientărilor politice în contextul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice. Pentru UE în ansamblu, tabloul de bord va fi utilizat și pentru evaluarea progreselor înregistrate în direcția obținerii unui „triplu A social”.

2. Raționamentul aflat la baza Pilonului european al drepturilor sociale

Pilonul european al drepturilor sociale este prezentat ținând seama de realitățile prezente și viitoare. În pofida îmbunătățirilor recente ale condițiilor economice și sociale din Europa, consecințele crizei din ultimul deceniu se fac în continuare simțite, de la șomajul de lungă durată și șomajul în rândul tinerilor la riscul de sărăcie în multe părți ale Europei. În același timp, fiecare stat membru se confruntă cu schimbările rapide care au loc în societățile noastre și în universul muncii. Așa cum s-a reamintit în documentul de reflecție privind

⁵ A se vedea COM(2017) 2025 din 1 martie 2017.

⁶ A se vedea COM(2017) 206 din 26 aprilie 2017.

⁷ A se vedea SWD(2017) 201 din 26 aprilie 2017.

⁸ A se vedea SWD(2017) 200 din 26 aprilie 2017.

dimensiunea socială a Europei, există în egală măsură provocări și oportunități. UE are cele mai avansate sisteme de protecție socială din lume și o gamă largă de bune practici și de inovații sociale, dar trebuie să facă față și să se adapteze la modificări fără precedent ale societății.

În acest context, scopul Pilonului european al drepturilor sociale este să le ofere cetățenilor drepturi noi și mai eficiente. Cele 20 de principii și drepturi consacrate în cadrul pilonului sunt structurate în jurul a trei categorii: egalitate de șanse și de acces pe piața muncii, condiții de lucru echitabile și protecție și incluziune socială. Ele pun accentul pe modalitatea de a îndeplini promisiunea înscrisă în tratate, aceea de a avea o economie socială de piață cu grad ridicat de competitivitate, care tinde spre ocuparea deplină a forței de muncă și spre progres social. Deși principiile și drepturile sunt comune, nu se presupune că implementarea lor va fi efectuată printr-o abordare uniformă: pilonul recunoaște diversitatea situațiilor și a mijloacelor prin care pot fi atinse aceste țeluri comune.

Propunerea finală privind Pilonul european al drepturilor sociale prezentată astăzi a beneficiat de numeroase contribuții strânse în cursul consultării publice (a se vedea caseta 1). În urma consultării, o serie de parametri au fost rafinați în comparație cu schița preliminară din martie 2016.

Caseta 1. Consultarea privind Pilonul european al drepturilor sociale

Din martie până în decembrie 2016, Comisia a desfășurat o consultare publică pentru a strânge opinii referitoare la o schiță preliminară a pilonului. Aceasta a reprezentat totodată o ocazie de a reflecta asupra viitorului pieței forței de muncă și al sistemelor de protecție socială, asupra întrebării dacă acquis-ul UE este în continuare adecvat scopului și asupra rolului pe care îl poate avea pilonul în cadrul guvernantei uniunii economice și monetare.

Consultarea a permis o discuție amplă cu celelalte instituții ale UE, cu guvernele și parlamentele naționale, cu experți și cu societatea civilă în sens larg. Partenerii sociali au jucat un rol specific prin intermediul unor dezbateri speciale la care au participat UE, organizații interprofesionale naționale și federații sectoriale ale UE. Peste 60 de evenimente specifice, cu mai mult de 2 500 de participanți, au avut loc în întreaga Europă. La nivel național, au fost organizate evenimente dedicate consultării în 27 de state membre. La chestionarul online aferent s-au primit mai mult de 16 500 de răspunsuri. La data de 23 ianuarie 2017, a avut loc o conferință la nivel înalt, pentru finalizarea procesului de consultare.

La 19 ianuarie 2017, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la pilon⁹. Comitetul Regiunilor a adoptat un aviz la 11 octombrie 2016¹⁰, iar Comitetul Economic și Social European, la 25 ianuarie 2017¹¹. Comisia a primit, de asemenea, contribuții de la 21 de guverne naționale¹², iar

⁹ 2016/2095 (INI).

¹⁰ CDR 2868/2016.

¹¹ SOC/542-01902-00-01-ac.

¹² Austria, Belgia, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, România, Slovacia, Suedia, Țările de Jos și Ungaria.

miniștrii au purtat discuții pe tema pilonului în diverse ședințe ale Consiliului.

Consultarea a permis identificarea a patru mari tendințe pe care pilonul ar trebui să le abordeze: (i) consecințele sociale ale crizei, inclusiv creșterea gradului de sărăcie și de excluziune, a inegalităților și a șomajului și scăderea creșterii și a competitivității; (ii) viitorul pieței forței de muncă și piața digitală emergentă a forței de muncă; (iii) evoluțiile demografice, în special îmbătrânirea populației Europei; și (iv) discrepanțele economice dintre statele membre. Aceste preocupări au stat la baza conceperii Pilonului european al drepturilor sociale prezentat astăzi.

În ansamblu, consultarea a evidențiat sprijinul pentru Pilonul european al drepturilor sociale, ca oportunitate de a crea o Europă mai socială. În același timp, consultarea a confirmat faptul că provocările economice și sociale cu care se confruntă Europa sunt legate între ele și impun o acțiune coerentă la toate nivelurile. Mai exact, numeroși respondenți au indicat faptul că scopul pilonului nu ar trebui să fie armonizarea politicilor sociale din UE.

Un rezumat mai detaliat al consultării este prezentat în documentul de lucru al serviciilor Comisiei publicat odată cu prezenta comunicare¹³.

Aceste provocări au o însemnătate specială pentru finalizarea uniunii economice și monetare a Europei, așa cum s-a subliniat în Raportul celor cinci președinți din iunie 2015¹⁴. Nu este vorba doar de o necesitate socială, ci și de un imperativ economic. Condițiile sociale și de încadrare în muncă variază considerabil în zona euro, parțial din cauza crizei, dar și din cauza dezechilibrelor acumulate în anii care au precedat-o. Așa cum se subliniază în raport, existența unor piețe ale muncii eficiente și reziliente, care să promoveze un nivel ridicat al ocupării forței de muncă și să poată absorbi șocurile fără a crește nivelul șomajului, este esențială pentru buna funcționare a uniunii economice și monetare. De-a lungul timpului, aceste piețe contribuie la convergența performanțelor între statele membre și la creșterea gradului de incluziune al societăților. Pe lângă piețele forței de muncă, este important să se asigure faptul că fiecare cetățean are acces la o educație adecvată și că există un sistem eficace de protecție socială menit să îi protejeze pe cei mai vulnerabili membri ai societății, inclusiv prin garantarea unui „nivel minim de protecție socială”. În fine, raportul subliniază nevoia de a merge mai departe și de a promova o integrare mai profundă a piețelor naționale ale forței de muncă prin facilitarea mobilității geografice și profesionale. Pentru aceasta este nevoie de reguli de concurență echitabile și obligatorii pentru autoritățile publice, lucrători și întreprinderi.

Pilonul este așadar conceput în principal pentru statele membre din zona euro, dar este aplicabil tuturor statelor membre care doresc să participe.

¹³ A se vedea SWD(2017) 206 din 26 aprilie 2017.

¹⁴ A se vedea „Finalizarea uniunii economice și monetare a Europei”, raport întocmit de Jean-Claude Juncker, în cooperare cu Donald Tusk, Jeroen Dijsselbloem, Mario Draghi și Martin Schulz, iunie 2015.

3. Caracterul politic și juridic al pilonului

Pilonul se inspiră direct din gama largă de bune practici din întreaga Europă și se bazează pe un corpus legislativ solid existent la nivelul UE și la nivel internațional. Multe dintre aceste valori au fost deja înscrise în tratatele de la Roma din 1957 și au înregistrat o recunoaștere globală datorită activității unor organisme ca Organizația Națiunilor Unite, Organizația Internațională a Muncii și Consiliul Europei. În mod concret, pilonul are la bază atât Carta socială europeană semnată la Torino la 18 octombrie 1961, cât și Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor adoptată în 1989, care stabilesc drepturile sociale esențiale. Totodată, „acquis-ul social” al UE s-a dezvoltat în ultimii 30 de ani, ca rezultat al noilor dispoziții ale tratatelor, al adoptării Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, al unor noi acte normative și al jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene. Mai recent, adoptarea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU pentru 2030 a oferit o nouă agendă pentru a aborda eradicarea sărăciei și dimensiunea economică, socială și de mediu a dezvoltării durabile într-un mod integrat și echilibrat.

Textul definitiv ține cont, totodată, de considerente politice mai generale și de limitările juridice. Statele membre și, pentru numeroase domenii, partenerii sociali au competențe primare sau chiar exclusive în domenii ca legislația muncii, salariul minim, educația, asistența medicală și organizarea sistemelor de protecție socială, și totodată suportă cea mai mare parte a finanțării în domeniile care intră sub incidența Pilonului european al drepturilor sociale. Drepturile și principiile stabilite de pilon vor trebui puse în aplicare la nivelul Uniunii și al statelor membre, cu respectarea deplină a competențelor acestora. Această punere în aplicare este în concordanță cu principiul subsidiarității și al proporționalității, care prevăd că poate fi întreprinsă o acțiune la nivelul UE numai atunci când obiectivele pot fi atinse mai bine la acest nivel și că această acțiune nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor tratatelor. Aceste principii asigură faptul că procesul decizional este cât mai apropiat de cetățenii Uniunii și că măsurile propuse la nivelul UE se vor baza pe o valoare adăugată dovedită. Este ceea ce așteaptă cetățenii și este totodată abordarea cea mai eficientă și eficientă.

Pilonul reafirmă drepturile care există deja în acquis-ul juridic al UE și internațional și le completează pentru a ține seama de noile realități. Ca atare, pilonul nu afectează principiile și drepturile prevăzute de dispozițiile obligatorii ale legislației Uniunii: prin reunirea unor drepturi și principii care au fost stabilite în momente, moduri și forme diferite, el caută să le facă mai vizibile, mai ușor de înțeles și mai explicite pentru cetățeni și pentru actorii de la toate nivelurile.

Pilonul stabilește astfel un cadru pentru orientarea acțiunilor viitoare ale statelor membre. De aceea, el este prezentat sub forma unei recomandări din partea Comisiei, alături de o propunere de proclamație interinstituțională. Recomandarea este adoptată astăzi de Comisie pe baza articolului 292 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. La fel ca în cazul Cartei drepturilor fundamentale, propunerea de proclamație interinstituțională va fi discutată cu Parlamentul European și cu Consiliul.

Pilonul va fi pus în aplicare în situații diverse și în medii socioeconomice aflate în permanentă schimbare. Deși stabilește un cadru de referință, pilonul este conceput ca un instrument dinamic care lasă o marjă de manevră actorilor de la toate nivelurile pentru a acționa conform competențelor care le revin și a-și actualiza instrumentele în lumina situațiilor specifice. Mai exact, ar trebui încurajate experimentarea în materie de politici și inovațiile sociale pentru a face față noilor provocări, fapt ce va aduce beneficii tuturor. Așa cum este indicat mai jos, la nivelul UE vor fi inițiate și consolidate o serie de acțiuni pentru a monitoriza progresele înregistrate.

Principiile și drepturile consacrate în cadrul pilonului sunt de interes pentru cetățeni, pentru autoritățile publice și pentru partenerii sociali de la toate nivelurile. Dat fiind caracterul juridic al pilonului, aceste principii și drepturi nu pot fi implementate direct, ci trebuie transpuse în acțiuni speciale și/sau acte normative separate, la nivelul corespunzător. Acest lucru este explicat mai detaliat în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește pilonul¹⁵.

În numeroase cazuri, problema majoră nu este atât recunoașterea drepturilor, cât aplicarea lor efectivă. Există situații în care cetățenii nu își pot exercita pe deplin drepturile din cauza unei lipse de informare cu privire la legislația existentă sau a lipsei implementării sau a controlului aplicării acesteia. De aceea, un punct important al strategiei de monitorizare îl constituie consolidarea aplicării drepturilor existente. Un exemplu de acțiune de acest tip este evaluarea recentă a acquis-ului în domeniul sănătății și securității în muncă: a fost organizată o amplă consultare pentru a evalua eficacitatea, eficiența, relevanța și coerența actelor normative existente și pentru a elabora o strategie care vizează asigurarea unei protecții mai eficiente a sănătății și securității lucrătorilor și care să țină seama de sarcinile administrative și de nevoile specifice ale IMM-urilor¹⁶.

4. Acțiuni la nivelul UE

Având în vedere considerentele de ordin politic și juridic explicate mai sus, implementarea pilonului va fi în principal responsabilitatea guvernelor naționale, a autorităților publice și a partenerilor sociali de la toate nivelurile. Existența competenței legale a Uniunii de a acționa este explicată mai detaliat în documentul însoțitor al serviciilor Comisiei¹⁷. Restul acestei secțiuni se axează pe acțiunile desfășurate la nivelul UE.

La nivel european, vor fi mobilizate toate instrumentele disponibile: legislația UE, cu accent pe implementarea vastului acquis existent, care va fi actualizată și completată acolo unde este necesar, dialogul social, pentru consultarea și sprijinirea activității partenerilor sociali din UE, orientările și recomandările în materie de politici, prin intermediul semestrului european

¹⁵ A se vedea SWD(2017) 201 din 26 aprilie 2017. Principiile consacrate în Pilonul european al drepturilor sociale sunt aplicabile cetățenilor Uniunii și resortisanților țărilor terțe cu domiciliul legal în UE.

¹⁶ A se vedea COM(2017)12 din 10 ianuarie 2017.

¹⁷ A se vedea SWD (2017) 201 din 26 aprilie 2017.

pentru coordonarea politicilor economice și sprijinul financiar, prin diverse fonduri ale UE. Pe lângă aceasta, implementarea pilonului va fi sprijinită de un nou tablou de bord social care va permite monitorizarea progreselor înregistrate la nivel de rezultate.

Aprobarea Pilonului european al drepturilor sociale

Comisia propune ca Pilonul european al drepturilor sociale să fie proclamat în mod solemn în comun de către instituțiile UE. Alături de Parlamentul European și de Președinția Consiliului, Comisia va facilita discuțiile pe baza proiectului de proclamație prezentat astăzi. Summitul social care se va desfășura în Suedia la data de 17 noiembrie a acestui an va reprezenta un moment-cheie pentru orientarea lucrărilor viitoare, în concordanță cu dezbaterile mai largă privind dimensiunea socială a Europei. Între timp, recomandarea adoptată astăzi va constitui un instrument de referință, iar comunicarea de față prevede cadrul pentru acțiunile viitoare ale Comisiei. Recomandarea adoptată astăzi va fi modificată în lumina proclamației comune finale a instituțiilor UE.

Actualizarea și completarea legislației UE în funcție de necesități

Legislația UE este în continuare esențială pentru a garanta drepturile cetățenilor prevăzute în tratate. Vor fi necesare noi inițiative legislative pentru ca anumite principii și drepturi incluse în pilon să fie aplicate în mod eficient. O preocupare esențială și constantă a Comisiei este să vegheze ca legislația UE să fie actualizată și adecvată scopului. Această preocupare se reflectă într-o serie de inițiative recente, precum cele privind coordonarea sistemelor de securitate socială, detașarea lucrătorilor, revizuirea cadrului UE privind sănătatea și securitatea în muncă și Actul european privind accesibilitatea, care vizează îmbunătățirea funcționării pieței interne pentru produse și servicii accesibile, în beneficiul persoanelor cu handicap și al persoanelor vârstnice. Pilonul oferă un nou mod de a evalua dacă legislația UE este concepută și gestionată astfel încât să fie adecvată scopului și să răspundă noilor provocări. Lansarea pilonului este însoțită de un prim set de inițiative legislative legate de echilibrul dintre viața profesională și cea personală, accesul la protecția socială și informațiile pentru lucrători. Acestea vor fi urmate de noi inițiative în domeniile acoperite de principiile și drepturile incluse în pilon, lansate în cadrul procesului de pregătire și dezbateri a programului anual de lucru al Comisiei.

O mai bună aplicare a legislației UE

Pe lângă noile inițiative legislative, Pilonul european al drepturilor sociale se axează pe implementarea eficientă a legislației existente. Lansarea pilonului oferă ocazia de a întări implementarea și aplicarea acquis-ului existent, inclusiv prin măsuri nelegislative. Această implementare întărită va include un sprijin pentru o mai bună informare cu privire la drepturi, pentru mecanisme de aplicare sau pentru orientări interpretative consolidate, acolo unde este necesar. Recenta agendă europeană pentru economia colaborativă¹⁸ și Comunicarea interpretativă referitoare la Directiva privind timpul de lucru publicată astăzi sunt două

¹⁸ COM(2016) 356 din 2 iunie 2016.

exemple pentru formele pe care le pot lua aceste orientări¹⁹. Comisia va analiza totodată, în special pe baza informațiilor furnizate de partenerii sociali, situațiile în care există lacune de implementare și va decide cu privire la măsurile care se impun.

Sprrijinirea dialogului social în UE

Comisia a sprijinit relansarea dialogului social la nivelul UE încă de la începerea mandatului său, dând un nou impuls pentru implicarea partenerilor sociali în procesul decizional și de elaborare a politicilor UE și pentru promovarea dialogului social la toate nivelurile. Declarația comună privind „Un nou început pentru dialogul social” semnată în iunie 2016 de partenerii sociali din UE, de Președinția Consiliului și de Comisie a confirmat angajamentul comun în favoarea îmbunătățirii condițiilor-cadru, a eficacității și a calității dialogului social la toate nivelurile. Cooperarea bilaterală între angajatori și sindicate este esențială pentru buna funcționare a dialogului social. Acordul-cadru privind îmbătrânirea activă și o abordare intergenerațională semnat de partenerii sociali de la nivelul UE în martie 2017 este exemplar pentru modul în care partenerii sociali pot contribui la o mai bună guvernanță și la reforme sociale și economice mai eficiente.

Monitorizarea progreselor în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice

Considerentele de ordin social au fost optimizate și consolidate în cadrul semestrului european pentru coordonarea politicilor economice încă de la începerea mandatului actualei Comisii. Analiza și recomandările vor reflecta și vor promova principiile înscrise în pilon prin evaluarea, monitorizarea și compararea progreselor înregistrate în direcția implementării acestora. Pentru o serie de domenii, cum sunt legislația în materie de protecție a locurilor de muncă, prestațiile de șomaj, salariile minime, venitul minim și competențele, vor fi efectuate analize comparative și schimburi de bune practici²⁰. Monitorizarea progreselor va fi sprijinită de noul tablou de bord social, care conține un număr limitat de indicatori existenți importanți pentru evaluarea tendințelor sociale și de ocupare a forței de muncă²¹. Tabloul de bord va fi dezbătut cu comitetele competente ale Consiliului, în vederea includerii sale în Raportul comun privind ocuparea forței de muncă, publicat în toamna fiecărui an, în cadrul semestrului european. De asemenea, el ar putea deveni un punct de referință pentru eforturile depuse în privința dimensiunii sociale a zonei euro și a Europei în general.

Formularea unor concluzii pentru finalizarea uniunii economice și monetare a Europei

Pilonul european al drepturilor sociale se înscrie în eforturile de lansare a unui nou proces de convergență în cadrul UEM. Acesta are la bază convingerea că o convergență către îmbunătățirea rezultatelor socioeconomice, a rezilienței și a echității sociale reprezintă fundamentul unei Europe mai integrate și mai stabile și că aceasta este o urgență pentru

¹⁹ C(2017) 2601 din 26 aprilie 2017.

²⁰ Lucrările în aceste domenii au început deja, în colaborare cu comitetele Consiliului.

²¹ A se vedea SWD(2017) 200 din 26 aprilie 2017.

sustenabilitatea uniunii economice și monetare. În perspectivă, succesul viitor al zonei euro depinde, într-o măsură considerabilă, de eficacitatea piețelor forței de muncă și a sistemelor de protecție socială naționale, dar și de capacitatea economiei de a absorbi rapid șocurile, de a se adapta la acestea și de a remedia în mod eficient implicațiile lor sociale. Un alt factor în acest sens este capacitatea economiilor naționale de a îmbunătăți nivelul de trai și potențialul de creștere. Pentru aceasta este nevoie de sisteme de educație și formare profesională de înaltă calitate și de piețe funcționale ale forței de muncă, care să facă posibilă alocarea fără probleme a resurselor, dar și de sisteme de protecție socială bine concepute, pentru a permite o stabilizare automată eficientă, a preveni și a reduce nivelul de sărăcie și a sprijini reintegrarea pe piața forței de muncă. În logica Raportului celor cinci președinți, unele dintre principiile și drepturile stabilite în cadrul pilonului ar putea servi scopului de a crea standarde cu un caracter obligatoriu mai pronunțat, în conformitate cu procesul de aprofundare a UEM.

Sprijinul financiar acordat de UE

Fondurile europene, în special Fondul social european, vor continua să sprijine implementarea Pilonului european al drepturilor sociale. În mod concret, programele operaționale pentru perioada 2014-2020 din cadrul fondurilor structurale și de investiții europene, dar și alte programe financiare esențiale, cum sunt Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, Erasmus+, Fondul european de ajustare la globalizare și Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane vor juca un rol important pentru sprijinirea a numeroase principii prevăzute în cadrul pilonului. Pilonul va fi totodată o referință pentru perioada de programare financiară a UE post-2020. Comisia va coopera îndeaproape cu statele membre și cu autoritățile locale și regionale pentru a se asigura că finanțarea acordată de UE pe viitor va viza prioritățile identificate și că statele membre vor înființa structurile necesare pentru ca aceste fonduri să fie pe deplin valorificate acolo unde sunt cel mai necesare.

5. Concluzii

Consultarea cu privire la Pilonul european al drepturilor sociale a scos în evidență amploarea problemelor sociale cu care se confruntă Europa și zona euro în particular, dar a confirmat totodată caracterul comun al provocărilor și nevoia comună de a acționa, împreună și urgent, pentru reșezarea Europei pe calea către o creștere economică mai favorabilă incluziunii și o coeziune socială sporită. Aceste eforturi se înscriu în agenda politică și economică mai largă inițiată la nivel european pentru a răspunde la criza din ultimul deceniu și a o depăși.

Pilonul european al drepturilor sociale prezintă principii și drepturi concrete, care urmează să se materializeze la nivel național și la nivelul UE. El acordă prioritate cetățenilor și stabilește o cale de urmat comună pentru a asigura egalitatea de șanse și de acces pe piața forței de muncă, condiții de lucru echitabile și protecție și incluziune socială. Aceste principii și drepturi sunt esențiale totodată și pentru dezbaterile mai largă asupra viitorului UE27.

Statele membre, autoritățile publice, partenerii sociali de la toate nivelurile și instituțiile UE au o responsabilitate comună de a acționa pentru o Europă mai prosperă și mai echitabilă, unde evoluțiile economice sunt însoțite de evoluții sociale. Pilonul stabilește indicatori pentru acțiunile viitoare, pachetul prezentat astăzi conținând o serie de inițiative ale UE. Comisia va continua să coopereze îndeaproape cu Parlamentul European și cu Consiliul pentru a facilita proclamarea pilonului, dar și cu părțile interesate, pentru a asigura monitorizarea la toate nivelurile.